

PYTANIE JAWNE

„MIEJSCE”

PAMIĘĆ O PRZESZŁOŚCI

SŁONIK

**Jaką wartość
dla człowieka ma
pamięć o przeszłości?**

**Omów zagadnienie
na podstawie Miejsca
Andrzeja Stasiuka.
W swojej odpowiedzi
uwzględnij również
wybrany kontekst.**

SŁONIK

Wstęp:

Pamięć o przeszłości buduje tożsamość regionalną i narodową. Pozwala na utrwalenie dawnych zwyczajów, które sprawiają, iż nasza społeczność wyróżnia się na tle innych. Znajomość swojej historii jest także wyrazem szacunku do naszych przodków, którzy wkładali serce w budowę lokalnych społeczności. Charakterystyczne miejsca będące „pomnikami przeszłości” pozbawione kontekstu w postaci ludzkich wspomnień, doświadczeń czy miejsca ich ulokowania są jedynie konstrukcjami budowlanymi.

SŁONIK

Teza:

Pamięć o przeszłości pozwala na zachowanie pewnej ciągłości funkcjonowania dalej grupy etnicznej czy narodowej. Pielęgnowanie historii grupy, do której się należy, pozwala na zrozumienie swojego narodu, wyróżnienie się spośród innych i zbudowanie swojej tożsamości.

Argument

Miejsce w opowiadaniu Andrzeja Stasiuka nie jest jedynie pewnym przypadkowym punktem na mapie. To pewna przestrzeń służąca przez wieki do budowania więzi, kultury i odrębności.

W przypadku tego utworu tytułowym miejscem jest cerkiew gromadząca łemkowską społeczność. Narrator w opowiadaniu pokazuje nam, że to nie tylko miejsce sakralne o specyficznym, charakterystycznym dla regionu wyglądzie. Stanowczo sprzeciwia się przedstawieniu pozostałości po cerkwi do skansenu.

SŁONIK

WYDAWNICTWO

Uważa, iż taka budowla pozbawiona kontekstu, którym jest jej lokacja, traci całą swoją wartość. Prawdziwym fundamentem pod budowlę są wspomnienia regionalnej społeczności, zbiór wspólnych dla tej grupy symboli, tradycji i przekazów. Utwór ukazuje nam, iż decydując o takiej konstrukcji, nie można patrzeć jedynie przez pryzmat estetyki, ale także warto spojrzeć na sferę sacrum i uszanować to, iż dany budynek jest dziełem określonej grupy etnicznej – poznanie, zrozumienie jego historii i znaczenia wymaga pewnych kompetencji, takich jak dysponowanie określonym kodem kulturowym.

Kontekst

Cezarego Barykę poznajemy jako mieszkańca Baku. Szybko jednak dowiadujemy się, że ma polskie korzenie – ważne szczególnie dla ojca chłopca, który idealizuje obraz Polski w oczach synach. Ten zatem dąży do tego, by zobaczyć Polskę i słynne „szklane domy” przytaczane w opowieściach swojego taty. Gdy młody Baryka przybywa do swojej ojczyzny, jest zawiedziony przestrzenią, która wymaga wiele pracy i dalszych poświęceń, a obiecana mu nowoczesność mija się z prawdą. Dla Cezarego – pomimo tego – najważniejsza jest ojczyzna. Szanuje przestrzeń i bardzo szybko angażuje się w działania mające na celu obronę terytorium przed sowieckim agresorem, a także kwestie polityczne, by uzdrowić Polskę, podtrzymać ją przy życiu, dać jej i przestrzeni do niej należącej możliwość rozwoju i dobrą przyszłość.

SŁONIK

Zakończenie:

Dzieła tworzone przez różne grupy etniczne bądź narodowe nie zawsze sprowadzają się tylko do tworzenia obiektów czy miejsc o wyjątkowej estetyce. Poza stwierdzeniem, czy są ładne, czy nie, musimy pamiętać, że dla niektórych grup mogą mieć znaczenie, którego nie jesteśmy w stanie pojąć.

Pamięć o przeszłości, o danej kulturze czy zwyczajach pozwala na zachowanie takich skarbów historii.

SŁONIK

Stowarzyszenie na Rzecz Kultury i Dziedzictwa